

Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknolojisi Standartları Açısından Öz-Yeterlik Durumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi

Yahya İLTÜZER

Prof. Dr. Süleyman Sadi SEFEROĞLU

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü, Ankara

12. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu (ICITS 2018)
2-4 Mayıs 2018, Ege Üniversitesi/İzmir

Sunum Akışı

- Giriş
 - Kısa Tarihçe
 - Çalışmanın Amacı
 - Çalışmanın Önemi
 - Araştırma Soruları
- Yöntem
 - Çalışma Grubu
 - Veri Toplama Araçları
 - Verilerin Analizi
- Bulgular
- Sonuçlar

GİRİŞ

GİRİŞ

- Son yıllarda ulusal ve uluslararası düzeyde yapılan çalışmalarda bireylere 21. yüzyıl becerilerinin kazandırılmasının önemine vurgu yapılmaktadır.
- Bu bireyleri yetiştirecek olan nitelikli öğretmenlerde aranan özelliklerden en önemlisinin öğretmenlerin teknolojik anlamda birtakım yeterliklere sahip olmaları olduğu söylenebilir.

GİRİŞ

- Öte yandan öğretmen adaylarının yetiştirildiği programlarda uygulanan eğitim programlarının da bu standartlara uygun olup olmadığının sorgulanması gerekir.
- Bunun yollarından birisi öğrencilerin eğitim teknoloji standartlarına yönelik çeşitli açılardan değerlendirilmesi olduğu söylenebilir.

Çalışmanın Amacı

- Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartlarına yönelik öz-yeterlik durumlarının incelenmesi,
- Araştırma ile hizmet öncesi eğitim sürecinde öğretmen adaylarına verilen eğitim, eğitim teknolojisi standartları açısından değerlendirilmiştir.

Çalışmanın Önemi

- Türkiye’de eğitim teknolojisi kullanımına yönelik öğretmen adaylarına eğitim verilmesine karşın, bu eğitimin dünyada kabul gören eğitim teknolojisi standartlarının neresinde olduğu bilinmemektedir (Çoklar, 2008; Ozan & Taşgın, 2017).
- Bu amaçla öncelikle ülkemizde öğretmen adaylarının genel eğitimi ile edindikleri beceriler ve buna bağlı olarak eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerinin araştırılması önemlidir.

Araştırma Soruları

- Araştırmanın problemi
 - ▣ “öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartlarına yönelik öz-yeterlikleri nedir ve çeşitli değişkenler açısından bu öz-yeterlilikler farklılık göstermekte midir?” şeklinde belirlenmiştir.

Araştırma Soruları

Araştırma problemi doğrultusunda belirlenen alt problemler:

1. Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartları açısından öz-yeterlik düzeyleri nedir?
2. Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartları açısından öz-yeterliklerinde;
 - a) cinsiyete göre farklılaşma durumu nedir?
 - b) sınıf düzeylerine göre farklılaşma durumu nedir?
 - c) öğrenim gördükleri bölüme göre farklılaşma durumu nedir?
 - d) interneti kullanma sıklıklarına göre farklılaşma durumu nedir?

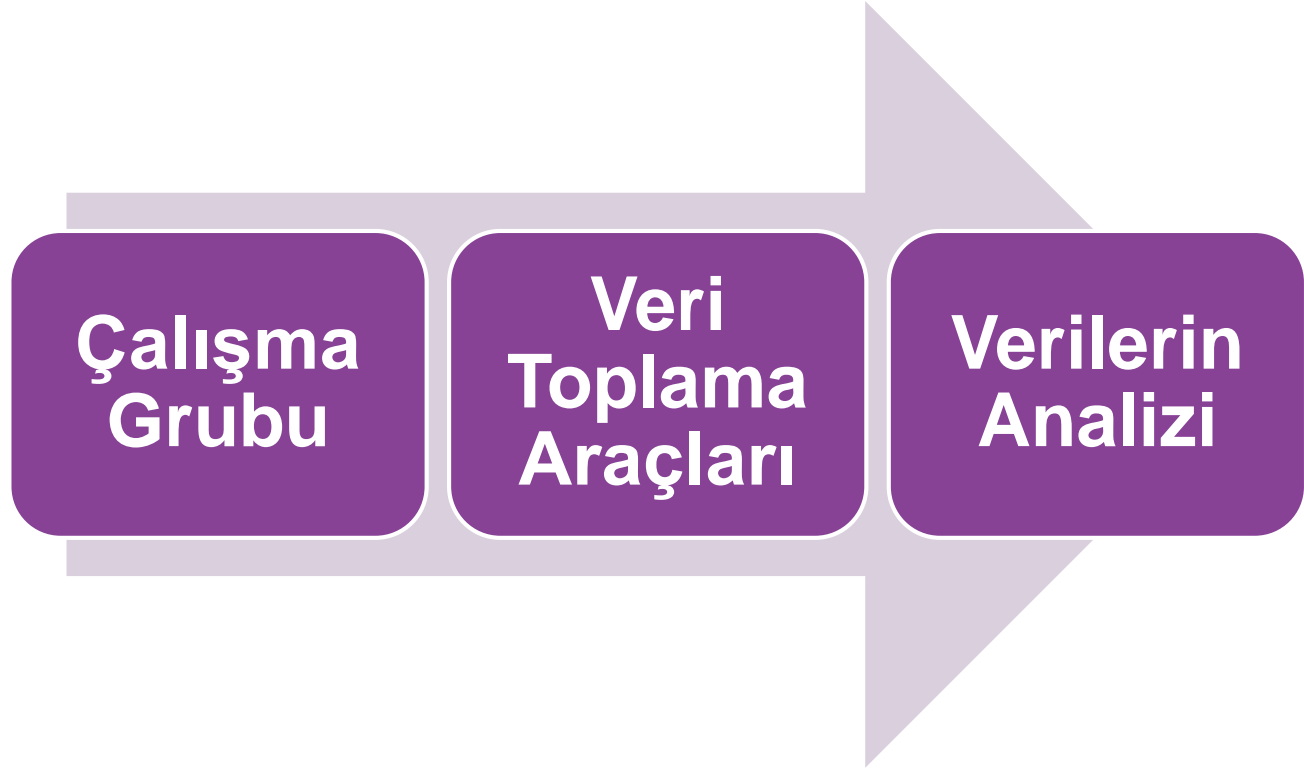
YÖNTEM

Yöntem

- Çalışmada **tarama modeli** kullanılmıştır.
- Bu araştırmada belirli bir evren içerisinde örneklem seçilerek öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterlik algıları araştırılmak istendiğinden tarama modeli tercih edilmiştir.

Yöntem

- Araştırma evrenini 2017-2018 öğretim yılı güz yarıyılında bir Hacettepe üniversitesinin eğitim fakültesi 1. ve 5. sınıflarında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır.
- Araştırmanın örnekleme ise ilk etapta evren içerisinde kolay ulaşılabilir örnekleme yöntemiyle seçilen 239 kişi oluşturmuştur.

Yöntem

Çalışma
Grubu

Veri Toplama
Araçları

Verilerin
Analizi

Tablo 1. Çalışma Grubuyla İlgili Verilerin Dağılımı

Değişken	Kategori	Sıklık (f)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	128	53.6
	Erkek	111	46.4
Sınıf Düzeyi	1. Sınıf	53	22.2
	2. Sınıf	53	22.2
	3. Sınıf	58	24.3
	4. Sınıf	63	26.4
	5. Sınıf	12	5.0
Bölüm	Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	70	29.3
	Biyoloji Öğretmenliği	17	7.1
	İlköğretim Matematik Öğretmenliği	61	25.5
	Kimya Öğretmenliği	38	15.9
	Sınıf Öğretmenliği	53	22.2

Bu çalışmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır.

1. Kişisel Bilgi Formu
2. “Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Öz-yeterlik Ölçeği (ETSYÖ)”
Geliştiren: Şimşek ve Yazar (2016)

Ölçek 5 faktör ve 40 maddeden oluşmaktadır.

İlk faktör “ Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığı teşvik etme “

İkinci faktör “ Dijital çağa uygun öğrenme ortamları ve değerlendirme etkinlikleri tasarımı ve geliştirme “

Üçüncü faktör “ Dijital çağın çalışma ve öğrenme anlayışına öncülük etme “

Dördüncü faktör “ Dijital vatandaşlıkta model olma

Beşinci faktör “ Mesleki gelişim ve liderlik etkinliklerine katılma “

- Çalışmada, katılımcıların vermiş oldukları cevaplar doğrultusunda elde edilen veriler bir bilgisayar programı ile analiz edilmiştir.
- Verilerin analizinde, çok sayodaki gözlemi özetlemek ve düzenlemek için betimsel istatistikler kullanılmıştır.
- Ayrıca **Kruskal Wallis** ve **Man Whitney U** testlerinden yararlanılmıştır.
- Verilerin güvenilirliği ise Cronbach Alpha ile test edilmiştir.

Bulgular

Bulgular

□ Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartları Açısından Öz-Yeterlik Düzeyleri

Tablo 2. Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerine ilişkin değerler

Alt Boyutlar	N	\bar{X}	S
Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığı teşvik etme	239	3.93	.57
Dijital çağa uygun öğrenme ortamları ve değerlendirme etkinlikleri tasarımı ve geliştirme	239	3.81	.67
Dijital çağın çalışma ve öğrenme anlayışına öncülük etme	239	3.76	.73
Dijital vatandaşlıkta model olma	239	2.96	.93
Mesleki gelişim ve liderlik etkinliklerine katılma	239	3.88	.62
Toplam	239	3.70	.59

Bulgular

□ Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartlarına Açısından Öz-Yeterlik Düzeylerinin Cinsiyete Göre Farklılaşma Durumu

Tablo 3. Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerinin cinsiyet değişkenine göre farklılaşma durumu

Cinsiyet	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	U	Z	P
Kadın	128	120.00	15360	7104.000	.000	.980
Erkek	111	120.00	13320			

Bulgular

□ Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartları Açısından Öz-Yeterlik Düzeylerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılaşma Durumu

Tablo 4. Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartları Açısından Öz-Yeterlik Düzeylerinin Sınıf Düzeylerine Göre Farklılaşma Durumu

Alt Boyutlar	Sınıf	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-Kare	P	Anlamlı Fark
Dijital çağın çalışma ve öğrenme anlayışına öncülük etme	1.sınıf	53	111.25	4	9.505	.040	4>5, 3, 2, 1
	2.sınıf	53	123.55				
	3.sınıf	58	104.01				
	4.sınıf	63	139.99				
	5.sınıf	12	115.29				
Toplam	1.sınıf	53	107.95	4	5.674	.225	
	2.sınıf	53	124.02				
	3.sınıf	58	111.50				
	4.sınıf	63	135.06				
	5.sınıf	12	117.46				

Bulgular

□ Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartları Açısından Öz-Yeterlik Düzeylerinin Öğretim Gördükleri Bölümlere Göre Farklılaşma Durumu

Tablo 5. Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerinin öğrenim görülen program değişkenine göre farklılaşma durumu

Alt Boyutlar	Bölüm	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-Kare	P	Anlamlı Fark
Dijital vatandaşlıkta model olma	BÖTE	70	118.26	4	14.929	.005	3>1, 2, 4, 5
	BİYÖ	17	96.26				
	İMÖ	61	147.31				
	KİMÖ	38	102.53				
	SIÖ	53	111.01				
Toplam	BÖTE	70	116.97	4	3.976	.409	
	BİYÖ	17	111.53				
	İMÖ	61	134.99				
	KİMÖ	38	113.76				
	SIÖ	53	113.93				

Bulgular

- Öğretmen Adaylarının Eğitim Teknoloji Standartları Açısından Öz-Yeterlik Düzeylerinin İnterneti Kullanma Sıklıklarına Göre Farklılaşma Durumu

Tablo 6. Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerinin interneti kullanma sıklıklarına göre farklılaşma durumu

Alt Boyutlar	Sıklık	N	Sıra Ortalaması	sd	Ki-Kare	P	Anlamlı Fark
Toplam	1 saat	8	112.25	4	.679	.954	
	2.saat	17	110.50				
	3.saat	38	118.22				
	4 saat	53	124.53				
	5 saat ve üzeri	123	120.41				

Sonuçlar

Sonuçlar

- Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik **öz yeterlik algılarının** genel olarak **yüksek düzeyde** olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Öğretmen adaylarının kendilerini
- en yeterli gördükleri boyut
 - “Öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırma ve yaratıcılığı teşvik etme”
- en az yeterli gördükleri boyut ise
 - “Dijital vatandaşlıkta model olma” boyutudur.

Sonuçlar

- Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartlarına açısından öz-yeterlik düzeylerinin **cinsiyete göre farklılaşmadığı** sonucuna ulaşılmıştır.
- Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartları açısından öz-yeterlik düzeylerinin sınıf düzeylerine göre incelendiğinde “Dijital çağın çalışma ve öğrenme anlayışına öncülük etme” alt faktöründe **4. sınıfların diğer sınıflara göre anlamlı bir farklılık olduğu** ortaya çıkmıştır.

Sonuçlar

- Öğretmen adaylarının eğitim teknoloji standartları açısından öz-yeterlik düzeylerinin sınıf düzeylerine göre incelendiğinde “Dijital vatandaşlıkta model olma” alt faktöründe **ilköğretim matematik öğretmenliği bölümünün diğer bölümlere göre anlamlı bir farklılık olduğu** ortaya çıkmıştır.
- Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterliklerinin **interneti kullanma sıklıklarına göre farklılaşmadığı** sonucuna ulaşılmıştır.

Öneriler

- Özellikle bilgisayar dersi ile öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı dersinde öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarının sosyal, etik, yasal ve insani konular boyutunda öz yeterlik algılarının artırılması adına ilgili konuların üzerinde daha çok durulabilir.
- Araştırmadan elde edilen sonuçların derinlemesine incelemesi ve nedenlerinin araştırılması için nitel araştırmalar yapılabilir.
- Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartlarına yönelik öz yeterlik algılarının farklı değişkenler ile ilişkisini inceleyen araştırmalar yapılabilir.

Konuyla İlgili Başvuru Kaynakları

- Çoklar, A. N. (2008). *Öğretmen adaylarının eğitim teknolojisi standartları ile ilgili özyeterliklerinin belirlenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.
- Çoklar, A. N., & Odabaşı, H. F. (2009). Eğitim teknolojisi standartları açısından öğretmen adaylarının ölçme ve değerlendirme özyeterliklerinin belirlenmesi. *Selçuk Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 1-16
- ISTE (2012). National Educational Technology Standards (NETS) for Teachers. http://www.cnets.iste.org/Content/NavigationMenu/NETS/ForTeachers/NETS_for_Teachers.htm adresinden edinilmiştir.
- Ozan, C. (2009). *İlköğretim sınıf öğretmenlerinin eğitim teknolojileri açısından yeterlilikleri (Erzurum ili örneği)* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.
- Özçiftçi, M., & Çakır, R. (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları özyeterliklerinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 5(1), 1-19.
- Simsek, O., & Yazar, T. (2016). Education technology standards self-efficacy (ETSSE) scale: A validity and reliability study. *Eurasian Journal of Educational Research*, 63, 311-334. doi: 10.14689/ejer.2016.63.18.

Teşekkür Ederim!

Yahya İLTÜZER

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
Doktora Öğrencisi

e-Posta: iltuzer@gmail.com